



Væsentligste resultater siden 2001

VK-regeringen tiltrådte 27. november 2001. Samme dag blev Lene Espersen (K) udnævnt til landets nye justitsminister. En post hun besad indtil den 10. september 2008, hvor Brian Mikkelsen overtog posten som justitsminister.

Regeringens overordnede mål på retsområdet er at sikre en konsekvent, retfærdig retspolitik. At styrke retssikkerheden og skabe trygge rammer for borgerne i Danmark.

Nedenfor findes en oversigt over de væsentligste lovgivningsmæssige, administrative og andre initiativer, som er gennemført på retsområdet siden regeringsskiftet i 2001.

En konsekvent kriminalpolitik

3

Hårdere straffe for voldtægt, vold mv.

Straf for fangeflugt mv.

Handlingsplan til bekæmpelse af vold mod kvinder

Straf for omskæring af kvinder i udlandet

Bortvisning af voldelige ægtefæller og samlevere

Retfærdige og tidssvarende strafferammer

Skærpet straf for fupafsonere (falske afsonere)

Skærpet straf for uagtsomt manddrab i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel

Skærpet straf for overgreb, der har baggrund i offerets lovlige ytringer

Styrket indsats mod prostitutionens bagmænd

Skærpelse af straffen ved tvangsægteskaber

Ny lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder

Revision af reglerne om dansk straffemyndighed

Ny bestemmelse om straffen for tortur

En stærk kriminalforsorg

6

Hurtigere afsoning af fængselsstraf

Flerårsaftale for kriminalforsorgen

Styrket indsats over for negativt stærke fanger

Elektroniske fodlænker

Behandlingsgaranti for indsatte stofmisbrugere

Ny flerårsaftale for kriminalforsorgen for 2008-2011

Et styrket politi

7

Flerårsaftale for politiet for 2004-2006

Lov om politiets virksomhed

Politi- og domstolsreform

Ny flerårsaftale for politiet for 2007-2010

Nedsættelse af udvalg om behandling af klager over politiet

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Effektive efterforskningsredskaber til politiet	9
<i>Forbedret vidnebeskyttelse</i>	
<i>Bekæmpelse af rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet</i>	
<i>Skærpede regler om IT-kriminalitet</i>	
<i>Udvidelse af dna-profilregistret</i>	
<i>Videregivelse af oplysninger fra dna-profilregisteret til andre EU-lande m.v.</i>	
<i>Udvidelse af adgangen til tv-overvågning</i>	
<i>Udveksling af oplysninger om dna-profiler, fingeraftryk og køretøjer mellem EU-medlemslandene</i>	
Bekæmpelse af terrorisme	11
<i>Bekæmpelse af terrorisme (antiterrorpakke I og II)</i>	
<i>Styrkelse af PET</i>	
<i>Dele af NEC overført til PET</i>	
<i>Center for Terroranalyse</i>	
<i>Yderligere styrkelse af terrorberedskabet</i>	
<i>Registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik</i>	
Styrkelse af borgernes retssikkerhed	12
<i>Konfliktløsning med parterne i centrum (Retsmægling)</i>	
<i>Styrket retssikkerhed til borgere og virksomheder</i>	
<i>Forenklet inkassoproses</i>	
<i>Nedsættelse af retsafgifterne i civile retssager</i>	
<i>Sagsomkostninger, retshjælp og fri proces</i>	
<i>Revision af reglerne om gældssanering</i>	
<i>Forbedring af voldtægtsorfes retsstilling</i>	
<i>Begrænsning af varetægtsfængsling i isolation</i>	
<i>Gruppesøgsmål</i>	
<i>Udvalg om konfliktråd</i>	
<i>Effektivisering af konkursbehandlingen m.v.</i>	
<i>Forbedret retsstilling for ofre for forbrydelser</i>	
<i>Begrænsning i varighed af sigtelser og varetægtsfængslinger</i>	
Bekæmpelse af ungdomskriminalitet	15
<i>Handlingsplan mod volds- og ungdomskriminalitet</i>	
<i>Forstærket kamp mod narko</i>	
<i>Skærpede regler om besiddelse af knive og skydevåben</i>	
<i>Straffeprocessuelle indgreb</i>	
<i>Forstærket indsats mod kriminelle netværk (bandekriminalitet)</i>	
<i>Skærpelse af bødeniveauet ved besiddelse af euforiserede stoffer til eget forbrug</i>	
<i>Kommission om ungdomskriminalitet</i>	
Børnenes tarv	16
<i>Retshjælp i børnebortførelsessager</i>	
<i>Bekæmpelse af seksuel udnyttelse af børn</i>	
<i>Handlingsplan om bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn</i>	
<i>Indberetning til arbejdsgiveren vedrørende seksuelle overgreb</i>	
<i>Bekæmpelse af sexturisme</i>	
<i>Bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn</i>	
<i>Skærpelse af straffen for seksuelt misbrug af børn</i>	
En åben offentlig sektor	17
<i>Nedsættelse af en offentlighedskommission</i>	
<i>Offentlighed i retsplejen</i>	
<i>Offentligt ansattes yringsfrihed</i>	
Trafik	18
<i>Synliggørelse af den automatiske hastighedskontrol</i>	
<i>130 km/t på motorvejene</i>	
<i>Hård kurs over for trafiksyndere</i>	
<i>Skærpelse af straffen for spirituskørsel</i>	
<i>Skærpelse af sanktionerne for overtrædelse af køre- og hviletidsreglerne</i>	
<i>Forskning om spirituskørsel</i>	

<i>Skærpede regler om sikkerhedsseler og sikkerhedsudstyr til børn i biler</i>	
<i>Krav om førstehjælp ved førstegangserhvervelse af førerretten og skærpede krav ved fornyelse af ældres kørekort</i>	
<i>Offentliggørelse af køreskolers dumpeprocenter</i>	
<i>Skærpede regler for bilisters misbrug af euforiserende stoffer m.v.</i>	
<i>Skærpede sanktioner for flugtbilister</i>	
<i>Øget adgang til konfiskation af ulovlige knallerter</i>	
Bedre dyrevelfærd	21
<i>Handlingsplan for bedre dyrevelfærd</i>	
<i>Strafskærpelser i dyreværnsager</i>	
<i>Bedre velfærd for svin</i>	
<i>Skærpet indsats over for farlige hunde</i>	
<i>Bedre forhold for forsøgsdyr</i>	
<i>Skærpede administrative regler på dyrevelfærdsområdet</i>	
<i>Lov om kloning og genmodificering af dyr</i>	
<i>Skærpede regler for transport af dyr</i>	
<i>Bedre forhold for malkekvæg</i>	
<i>Bedre velfærd for heste</i>	
<i>Klippekortordning for dyretransporter</i>	
Lettere at være borger i Danmark	23
<i>Ændring af forsikringsaftaleloven</i>	
<i>Revision af forbrugerftaleloven</i>	
<i>Kommunalreformen på Justitsministeriets område</i>	
<i>Lovtidende i elektronisk form</i>	
<i>Digital tinglysning</i>	
Grønland	24
<i>Samlet reform af det grønlandske retsvæsen</i>	
<i>Modernisering af Færdselsloven for Grønland</i>	
Øvrige tiltag	24
<i>Udlevering af lovovertrædere</i>	
<i>Godtgørelse til efterladte ved dødsfald</i>	
<i>Indgreb mod våbentransport mv.</i>	
<i>Tidssvarende voldgiftslov</i>	
<i>Regler om virksomhedspant</i>	
<i>Ny lov om juridisk rådgivning</i>	
<i>Dommeres bibeskæftigelse</i>	
<i>Behandling af erstatningskrav efter færdselsuheld m.v.</i>	
<i>Nordisk arrestordre</i>	
<i>Ny arvelov</i>	
<i>Revision af regler om advokaters virksomhed</i>	
<i>Forkortelse af forældelsesfristerne</i>	
<i>Objektivt erstatningsansvar og lovpligtig ansvarsforsikring for løsgående heste</i>	

En konsekvent kriminalpolitik

Hårdere straffe for voldtægt, vold mv.

Folketinget vedtog i foråret 2002 et lovforslag ([L 118](#)) fra justitsminister Lene Espersen, som medførte en klar skærpelse af straffene for voldtægt, vold, uagtsomt manddrab, uagtsom betydelig legemsbeskadigelse og forsætlig fareforvoldelse. Loven indebar endvidere en skærpelse af straffen for biltyveri samt en forhøjelse af strafferammen for deltagelse i grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted. Herudover blev der med lovændringen indsat en ny bestemmelse i straffeloven særligt om menneskehandel, og samtidig forhøjedes strafferammen i straffelovens bestemmelse om menneskesmugling under

skærpende omstændigheder.

Justitsministeren anmodede efter lovens vedtagelse Rigsadvokaten om nøje at følge retspraksis i sager om bl.a. vold og voldtægt med henblik på at kunne belyse udviklingen i straffniveauet efter lovens ikrafttræden. På grundlag af [Rigsadvokatens redegørelser](#) fra juni 2005 og juli 2006 om straffene i sager om vold og voldtægt kan det overordnet konkluderes, at de tilsigtede strafskærper er slået igennem i retspraksis.

Straf for fangeflugt mv.

Folketinget vedtog i foråret 2002 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 140](#)), hvorved det bl.a. blev gjort strafbart at undvige fra afsoning. Desuden er reglerne for udgang fra fængslerne blevet markant strammet under VK-regeringen. I foråret 2006 indførtes endvidere regler om, at personer, der udebliver fra afsoning uden lovlige grund, automatisk fratages muligheden for at få udgang i de første 3 måneder af deres afsoningsperiode (udgangskarantæne).

Handlingsplan til bekæmpelse af vold mod kvinder

Socialministeren og justitsministeren fremlagde i foråret 2002 en ambitiøs [handlingsplan til bekæmpelse af vold mod kvinder](#). Regeringens handlingsplan har følgende mål: Signalere "nul-tolerance" over for vold i hjemmet, give ofrene den nødvendige støtte, bremse volden, bl.a. med behandlingstilbud til voldsudøveren og styrke myndighedernes tværfaglige indsats. Dette har bl.a. resulteret i overfaldsalarmer til voldstruede kvinder.

Straf for omskæring af kvinder i udlandet

Folketinget vedtog i foråret 2003 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 183](#)), som har gjort det muligt at straffe danske statsborgere og herboende personer, som i udlandet foretager eller medvirker til at foretage omskæring af piger, selv om den pågældende handling ikke er strafbar efter lovgivningen i det land, hvor den er begået.

Bortvisning af voldelige ægtefæller og samlevere

Folketinget vedtog i foråret 2004 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 218](#)). Med loven har politiet fået mulighed for at fjerne en voldelig ægtefælle eller samlever fra familiens fælles hjem i en periode, hvis der er begrundet frygt for, at den pågældende vil begå nye overgreb mod sin ægtefælle/samlever eller børn.

Retfærdige og tidssvarende strafferammer

Folketinget vedtog i foråret 2004 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 99](#)) om en modernisering af strafferammerne i straffeloven. Reglerne sigter bl.a. mod, at overgreb mod mennesker generelt bliver straffet hårdere. Med loven forhøjedes bl.a. strafferammen for grov narkotikakriminalitet (straffelovens § 191) fra 6 til 10 år for eksempelvis store mængder hash og fra 10 til 16 år for hård narko. Endvidere skærpedes lovens regler om gentagelsesvirkning.

Skærpet straf for fupafsonere (falske afsonere)

Folketinget vedtog i foråret 2005 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L](#)

9), som bl.a. medførte en skærpelse af straffen for den, som tilskynder en anden til at afsone en fængselsstraf i sit sted, samt for falske afsonere.

Skærpet straf for uagtsomt manddrab i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel

Folketinget vedtog i juni 2005 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 161](#)), der medførte en skærpelse af straffen for uagtsomt manddrab/betydelig legemsbeskadigelse i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel. Sådanne forhold straffes nu lige så strengt som uagtsomt manddrab/betydelig legemsbeskadigelse i forbindelse med spirituskørsel.

Skærpet straf for overgreb, der har baggrund i offerets lovlige ytringer

Folketinget vedtog i december 2005 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 40](#)) om at styrke det strafferetlige værn mod overgreb, der er rettet mod borgernes brug af retten til frit at ytre sig offentligt. Ved straffens fastsættelse skal det anses som en skærpene omstændighed, hvis gerningen er begået med baggrund i den forurettedes lovlige ytringer i den offentlige debat.

Styrket indsats mod prostitutionens bagmænd

På baggrund af regeringens ønske om, at politiet skal styrke indsatsen mod kvindehandel og prostitutionens bagmænd, bad justitsminister Lene Espersen i juni 2006 Rigspolicehøfen om at udarbejde et oplæg til, hvordan indsatsen kan intensiveres i de nye store politikredse. Rigspolicehøfen afleverede i oktober 2006 en "[Strategi for en styrket politimæssig indsats mod prostitutionens bagmænd](#)".

Skærpelse af straffen ved tvangsægteskaber

Folketinget vedtog i april måned 2008 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 68](#)) om at forhøje strafferammen, når nogen tvinges til at indgå ægteskab. Straffen vil fremover kunne gå op til fængsel i 4 år.

Ny lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder

Folketinget vedtog i april måned 2008 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 38](#)) om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder. Formålet med de nye regler er at forebygge uroligheder og øge sikkerheden for tilskuere og andre tilstedeværende ved bestemte idrætsbegivenheder. Med loven iværksættes en række initiativer med henblik på at sætte ind over for uroligheder i forbindelse med fodboldkampe, herunder navnlig en generel karantæneordning for den hårde kerne af hooligans.

Revision af reglerne om dansk straffemyndighed

Folketinget vedtog i maj måned 2008 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 16](#)) om en revision af reglerne om dansk straffemyndighed. Med de nye regler sikres det bl.a., at der bliver bedre muligheder for at retsforfølge ved danske domstole i forhold til krigsforbrydelser og anden grov kriminalitet begået i udlandet.

Ny bestemmelse om straffen for tortur

Folketinget vedtog i juni måned 2008 justitsminister Lene Espersens lovforslag

[\(L 98\)](#) om strafskærpelse for tortur. Med de nye regler indføres en særlig bestemmelse i straffeloven, hvorefter det skal være en skærpende omstændighed, at en forbrydelse er begået ved anvendelse af tortur.

En stærk kriminalforsorg

Hurtigere afsoning af fængselsstraf

Regeringen har siden tiltrædelsen i 2001 gennemført en udvidelse af kriminalforsorgens kapacitet med henblik på at sikre, at personer, der er idømt fængselsstraf, indkaldes hurtigere til afsoning af straffen. Siden 2001 er antallet af fængselspladser blevet udvidet med ca. 540 pladser. Herudover har der i 2005 og i begyndelsen af 2006 været etableret ca. 170 midlertidige afsoningspladser på Langeland. Venterkøen til fængslerne er derved blevet afviklet.

Flerårsaftale for kriminalforsorgen

Regeringen indgik i november 2003 en flerårsaftale for kriminalforsorgen for 2004-2007 med Dansk Folkeparti. Aftalen sikrer kriminalforsorgen et bevillingsløft i aftaleperioden på knap 1.500 mio. kr., og antallet af fængselspladser øges betydeligt. Der er indført "nul-tolerance" i forhold til narkotika mv. samtidig med, at behandlingsindsatsen over for stofmisbrugere i fængslerne er styrket. Der er strammet op på rockernes afsoningsforhold, og straffene for kriminalitet begået under afsoning og af tidligere indsatte over for institutionen eller personalet er blevet skærpet. Med baggrund i princippet om "noget-for-noget" er der bl.a. indført mulighed for tidligere prøveløsladelse af indsatte, som under afsoningen gør en særlig indsats for at komme ud af den kriminelle løbebane.

Styrket indsats over for negativt stærke fanger

Folketinget vedtog i foråret 2005 justitsminister Lene Espersens lovforslag [\(L 12\)](#) om bl.a. indførelse af regler om begrænset fællesskab for "negativt stærke" indsatte. Med loven er der skabt hjemmel til generelt at begrænse de indsatte fællesskab til cellefællesskab (fællesskab mellem to indsatte på eget opholdsrum), når afsoningen af fængselsstraf sker i særligt udvalgte fængselsafdelinger og arresthuse. Med loven er der desuden skabt en udtrykkelig lov hjemmel til midlertidigt at begrænse eller ophæve fællesskabet i alle kriminalforsorgens fængsler, fængselsafdelinger og arresthuse, når helt ekstraordinære ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn gør det påkrævet.

Regeringen og Dansk Folkeparti har besluttet at styrke indsatsen yderligere over for "negativt stærke" indsatte med tilknytning til organiserede indvandrerbander. Initiativet, der er en del af finanslovsaftalen for 2006, omfatter bl.a. sektionering af fængselsafdelinger samt styrkelse af tilbud om undervisning i almen viden om det danske samfund.

Elektroniske fodlænker

Folketinget vedtog i maj 2005 justitsminister Lene Espersens lovforslag [\(L 12\)](#) om en ny afsoningsform, hvorefter kortere fængselsdomme for overtrædelse af færdselsloven under visse betingelser kan afsones på bopælen under intensiv kontrol og overvågning – bl.a. med en såkaldt elektronisk fodlænke – frem for i et fængsel eller arresthus. Ordningen frigør fængselspladser og giver de dømte mulighed for under afsoningen at passe deres arbejde eller uddannelse.

I april 2006 vedtog Folketinget lovforslag [\(L 86\)](#) om en udvidelse af fodlæn-

keordningen. Med loven er anvendelsesområdet for fodlænkeordningen blevet udvidet, så den også omfatter alle personer, der idømmes fængselsstraf i indtil 3 måneder, og som på gerningstidspunktet ikke var fyldt 25 år. Hermed er unge lovovertræderes muligheder for at bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet blevet forbedret, og reglerne vurderes bl.a. derfor generelt at kunne medvirke til at mindske risikoen for tilbagefald til ny kriminalitet.

I juni måned 2008 vedtog Folketinget justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 97](#)) om på ny at udvide den såkaldte fodlænkeordning. De nye regler indebærer, at ordningen kommer til at omfatte alle, der er blevet idømt en fængselsstraf på op til 3 måneders fængsel.

Behandlingsgaranti for indsatte stofmisbrugere

Folketinget vedtog i december 2006 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 23](#)), som bl.a. indebærer en styrkelse af behandlingsindsatsen over for stofmisbrugere i fængslerne. Desuden indebærer reglerne, at undersøgelser i fængsler m.v., der indebærer afklædning af en indsat, nu kun må foretages af en person af samme køn.

Ny flerårsaftale for kriminalforsorgen for 2008-2011

Regeringen indgik i februar 2008 en [aftale](#) med Dansk Folkeparti og Ny Alliance om kriminalforsorgens økonomi i perioden 2008-2011. Med aftalen frigøres ca. 100 mio. kr. ved omprioriteringer og ejendomsfrasalgv mv., og der tilføres ca. 200 mio. kr. til en række nye initiativer. Initiativerne omfatter bl.a. en styrkelse af de ansattes arbejdsmiljø, en uddannelsesreform for fængselsfunktionærer, styrket lederuddannelse og HR-opfølgning, bedre muligheder for indsattes uddannelse, bedre sikkerhed for de ansatte, flere sikrede pladser og nye tiltag til bekæmpelse af ekstremisme og radikaliserings blandt indsatte i fængslerne. Endvidere investeres der i aftaleperioden ca. 200 mio. kr. i bygningsforbedringer og ny teknologi mv.

Et styrket politi

Flerårsaftale for politiet for 2004-2006

Regeringen indgik i november 2003 en flerårsaftale for politiet for 2004-2006 med Dansk Folkeparti. Aftalen har givet politiet et bevillingsløft i aftaleperioden på ca. 1.800 mio. kr. Ifølge aftalen skal politiet være synligt og effektivt, så kriminaliteten bekæmpes med fasthed og konsekvens. Det gælder i forhold til både den nære, tryghedsskabende indsats og bekæmpelse af den organiserede og grænseoverskridende kriminalitet. Samtidig med, at der er sikret flere hundrede nye betjente "på gaden", er der stillet krav om, at politiet skal måles på resultaterne og effekten af indsatsen. Politiets styring og IT-udvikling er derfor blevet moderniseret og styrket. Regeringen har samtidig styrket anklagemyndigheden og sikret et bedre tilsyn med, at straffesagsbehandlingen foregår hurtigt og effektivt.

Lov om politiets virksomhed

Folketinget vedtog i foråret 2004 justitsminister Lene Espersens forslag ([L 159](#)) til en ny politilov. Med politiloven har Danmark for første gang fået en samlet lovmæssig fastsættelse af de grundlæggende regler om politiets magtbeføjelser og indgreb uden for strafferetsplejen, f.eks. ved demonstrationer og som led i den almindelige ordenshåndhævelse.

Politi- og domstolsreform

Med tilslutning fra alle Folketingets partier med undtagelse af et enkelt parti vedtog Folketinget i juni 2006 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 168](#)) om den største samlede reform af politiets og domstolenes forhold i nyere tid. Det centrale mål med reformen er at sikre et tidssvarende og effektivt politi- og domstolsvæsen.

Politireformens hovedelementer:

Etablering af en sædvanlig "direktoratsmodel". Rigspolitiet har fået flere faglige beføjelser, mens politidirektørerne (cheferne for de nye politikredse) har fået væsentligt flere administrative beføjelser. Nyordning af anklagemyndighedens administrative forhold mv.

De tidligere 54 politikredse er blevet sammenlagt til 12 nye politikredse.

De tidligere lokalnævn er blevet erstattet af et kredsråd, som skal være ledelsesforum for politidirektøren og borgmestrene for kommunerne i politikredsen. Politidirektøren skal bl.a. hvert år udarbejde en lokal samarbejdsplan, som drøftes i kredsrådet og offentliggøres. Endvidere bør der efter politidirektørens nærmere bestemmelse etableres lokale samarbejdsfora ("lokalråd") i de enkelte kommuner med repræsentanter for politiet, kommunen og det øvrige lokalsamfund. Sådanne lokalråd vil have nærmere bestemte opgaver navnlig med hensyn til at drøfte den kriminalitetsbekæmpende og kriminalpræventive indsats i lokalområdet. Politidirektøren har fået en lovfæstet pligt til at virke for at etablere et kriminalpræventivt samarbejde mellem politiet og hver enkelt kommune i politikredsen, herunder med deltagelse af skoler og sociale myndigheder (SSP-samarbejdet).

Etablering af en enstrengt politimyndighed (uden opdelingen mellem ordens- og kriminalpoliti) med et stærkt lokalpoliti.

Modernisering af politiets beredskab (døgnvagtjeneste) bl.a. med henblik på at sikre en ensartet hurtig responstid overalt i landet.

Markant styrkelse af politiets it-systemer mv. Fortsat udvikling af nye teknologiske redskaber for politiet.

Modernisering af politiets personale- og ledelsespolitik bl.a. med fokus på at styrke specialistkompetencer i politiet.

Med henblik på at styrke politiets uddannelse mv. vil bredt sammensatte arbejdsgrupper få til opgave at udarbejde et oplæg til en reform af politiets uddannelse.

Domstolsreformens hovedelementer:

De tidligere 82 byretsretskredse er blevet sammenlagt til 24 retskredse.

Alle civile sager skal som udgangspunkt anlægges ved byretten. Landsretterne og Højesteret vil i højere grad fungere som overordnede appelinstanser i principielle sager mv. Sø- og Handelsretten videreføres som en landsdækkende specialdomstol for visse civile sager i første instans med direkte appel til Højesteret.

En civil sag skal i visse tilfælde kunne behandles af tre juridiske dommere i byretten. Øget brug af sagkyndige meddommere ved behandlingen af civile sager.

Nye sagsbehandlingsregler i civile sager, der giver mulighed for en mere fleksibel tilrettelæggelse alt efter sagens karakter. Indførelse af en særlig forenklet procesform ("småsagsproces") til behandling af tvister om krav på højst 50.000 kr.

Fuld appeladgang i nævningsager, således at sager i første instans behandles i byretten med mulighed for en fuldstændig prøvelse af skyldsspørgsmålet i landsretten. Afgørelsen i nævningsager skal begrundes. Fælles votering mellem nævninger og juridiske dommere også om skyldsspørgsmålet. Grov narkotikakriminalitet undtages fra nævningebehandling.

En landsdækkende specialdomstol (Tinglysningssretten) overtager tinglysningsopgaven fra byretterne som led i den kommende digitalisering af tinglysningssystemet (papirløs tinglysning).

Læs mere om reformen [her](#).

Ny flerårsaftale for politiet for 2007-2010

Regeringen indgik i november 2006 en ny flerårsaftale for politiets og anklagemyndighedens økonomi i perioden 2007-2010 med Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti. Den politiske aftale betyder bl.a., at der kan foretages de investeringer i ny teknologi mv., der er nødvendige til gennemførelse af politireformen, at politiet får nye radioer, at PET og indsatsen mod terror styrkes, at politiet får et landsdækkende digitalt fotoregister, at indsatsen mod bandekriminalitet intensiveres, at sagsbehandlingstiderne i politiklagesager nedbringes, og at en del af de 800 politifolk, der frigøres som følge af politireformen, prioriteres til styrkelse af kriminalitetsbekæmpelsen på en række nærmere angivne områder. Politiet og anklagemyndigheden får således et bevillingsløft på 327 mio. kr. i 2007 stigende til 721 mio. kr. i 2010 – i alt mere end 2 mia. kr. i aftaleperioden. Bevillingsforhøjelsen indebærer, at der i perioden kan investeres yderligere ca. 700 mio. kr. i politiets og anklagemyndighedens udstyr og drift set i forhold til det hidtidige aktivitetsniveau.

Nedsættelse af udvalg om behandling af klager over politiet

Justitsminister Lene Espersen besluttede i efteråret 2006 at nedsætte et [udvalg](#), der skal foretage en gennemgang og vurdering af den gældende ordning med behandling af klager over politiet og behandlingen af straffesager mod politipersonalet. Udvalget er blevet anmodet om at gennemgå retsplejelovens regler om behandlingen af klager over politiet, straffesager mod politipersonale og politiklagenævn (retsplejelovens kap. 93 b – 93 d) med henblik på – på baggrund af de indhøstede erfaringer mv. – at overveje, om den gældende ordning fungerer tilfredsstillende, eller om der er behov for at foretage ændringer af klageordningen.

Effektive efterforskningsredskaber til politiet

Forbedret vidnebeskyttelse

Folketinget vedtog i foråret 2002 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L](#)

[139](#)), der havde til formål at sikre, at man i særlige tilfælde kan hemmeligholde identiteten på vidner navnlig i sager om grovere og mere organiseret kriminalitet.

Bekæmpelse af rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet

Folketinget vedtog i foråret 2003 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 218](#)), der havde til formål at forbedre politiets efterforskningsmuligheder for at sikre en effektiv bekæmpelse af rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet. Lovændringen betød bl.a., at politiet fik bedre mulighed for at modtage bistand fra civile personer i begrænset omfang, at betingelserne for at anvende agenter blev lempet, at der blev skabt adgang til at hemmeligholde identiteten på meddelere og visse polititjenestemænd, der afgiver forklaring i retten, samt at forsvarerens aktindsigt i baggrundsmateriale om rockermiljøer mv. blev begrænset.

Skærpede regler om IT-kriminalitet

Folketinget vedtog i foråret 2004 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 55](#)) om bekæmpelse af IT-kriminalitet m.v. Med reglerne skærpedes den strafretlige beskyttelse mod IT-kriminalitet, og politiets efterforskningsmuligheder i sager om IT-kriminalitet blev styrket.

Udvidelse af dna-profilregistret

Folketinget vedtog i maj 2005 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 14](#)) om udvidelse af politiets muligheder for at anvende dna-profilregistret som led i efterforskningen af kriminalitet. Reglerne har medført, at langt flere sigtede end tidligere kan registreres i registret, hvorved de muligheder for at opklare forbrydelser hurtigt og effektivt, som nye kriminaltekniske værktøjer giver, er blevet forbedret. Med reglerne er der skabt parallelitet mellem betingelserne for at tilvejebringe og registrere henholdsvis dna-profiler og fingeraftryk.

Videregivelse af oplysninger fra dna-profilregisteret til andre EU-lande m.v.

Folketinget vedtog i december 2006 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 24](#)) vedrørende videregivelse af oplysninger fra Det Centrale DNA-profilregister til andre EU-lande m.v. Med henblik på gennemførelse af en EU-rammeafgørelse om forenkling af udvekslingen af oplysninger og efterretninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder indebærer loven en udvidelse af adgangen til at videregive oplysninger fra Det Centrale DNA-profilregister til udenlandske myndigheder.

Udvidelse af adgangen til tv-overvågning

Folketinget vedtog i juni 2007 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 162](#)) om udvidelse af adgangen til tv-overvågning. Lovforslaget har til formål med henblik på kriminalitetsbekæmpelse at åbne mulighed for, at visse erhvervsdrivende kan foretage tv-overvågning med optagelse af billeder af egne indgange og facader samt efter omstændighederne af arealer i direkte tilknytning til egne indgange og facader. Lovforslaget har endvidere til formål ved en ændring af persondataloven at sikre borgerne en styrket retsbeskyttelse ved behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning.

Udveksling af oplysninger om dna-profiler, fingeraftryk og køretøjer

mellem EU-medlemslandene

Folketinget vedtog i juni måned 2008 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 77](#)) om gennemførelse af de ændringer af lovgivningen, der er nødvendige for at gennemføre den såkaldte Prüm-afgørelse om intensivering af det grænseoverskridende politisamarbejde i EU. Prüm-afgørelsen vil forbedre udvekslingen af oplysninger mellem EU-medlemsstaterne, og vil bl.a. bestå i, at staterne, når visse betingelser er opfyldt, giver hinanden elektronisk adgang til visse oplysninger i deres dna-analysedatabaser, fingeraftrykssystemer og køretøjsregistre.

Bekæmpelse af terrorisme

Bekæmpelse af terrorisme (antiterrorpakke I og II)

Folketinget vedtog i foråret 2002 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 35](#)) om bekæmpelse af terrorisme (antiterrorpakke I). Med lovændringen blev det bl.a. muligt for Danmark at tiltræde FN's konvention om bekæmpelse af finansiering af terrorisme og EU-rammeafgørelsen om bekæmpelse af terrorisme samt gennemføre FN's Sikkerhedsråds resolution 1373. Politiets efterforskningsmuligheder i terrorismesager blev desuden styrket.

Folketinget vedtog endvidere i juni 2006 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 217](#)), der skal forbedre politiets muligheder for at forebygge og efterforske terrorhandlinger, og som ligeledes skal forbedre det strafferetlige værn mod terrorisme (antiterrorpakke II). Loven indebærer bl.a. en ændring af straffelovens terrorbestemmelser, en forenkling af Politiets Efterretningstjenestes (PET's) adgang til at indhente oplysninger fra andre forvaltningsmyndigheder samt en styrkelse af politiets efterforskningsmidler, herunder i forbindelse med indgreb i meddelelshemmeligheden og indhentelse af passageroplysninger fra flyselskaber.

Styrkelse af PET

Regeringen og Dansk Folkeparti besluttede i forsommeren 2004 at [styrke Politiets Efterretningstjeneste \(PET\)](#) markant. Dette skete for at sikre, at PET - som ansvarlig for landets indre sikkerhed - til stadighed kan leve op til de krav, den sikkerhedspolitiske situation stiller. Styrkelsen af PET medførte, at der blev ansat yderligere ca. 60 medarbejdere, herunder med akademisk, analytisk og administrativ baggrund til at styrke overvågning, efterforskning og analyse særligt på terrorområdet. Der blev endvidere anskaffet en sammenhængende og tidssvarende IT-plattform, som kan understøtte PET's overvågningsmæssige, operative og analytiske virksomhed, og endelig blev der anskaffet tekniske værktøjer til varetagelse af overvågnings- og efterforskningsopgaver på IT- og teleområdet.

Dele af NEC overført til PET

Regeringen besluttede i efteråret 2005 på baggrund af anbefalinger fra en tværministeriel arbejdsgruppe om terrorbekæmpelse at overføre dele af Rigspolitiets Nationale Efterforskningsenhed (NEC) til Politiets Efterretningstjeneste (PET). Der er som følge heraf overført i alt ca. 160 stillinger til PET, mens der er forblevet ca. 120 stillinger i Rigspolitiets Politiafdeling. PET's ansvarsområde er blevet udvidet med den alvorligste organiserede kriminalitet. PET har endvidere fået adgang til Politiets Efterforskningsstøtte Database ("NEC-databasen"). Det er på denne baggrund PET, der, navnlig på grundlag af oplysninger i monitoringsafsnittet for den alvorligste bande- og netværkskrimi-

nalitet i Politiets Efterforskningsstøtte Database, har ansvaret for at følge op på monitoringen, udarbejde efterforskningsoplæg og i givet fald træffe afgørelse om videregivelse af disse sager til den lokale politikreds.

Center for Terroranalyse

Ligeledes på baggrund af anbefaling fra den tværministerielle arbejdsgruppe om terrorbekæmpelse blev der i 2006 etableret et Center for Terroranalyse (CTA) under Politiets Efterretningstjeneste (PET), der skal styrke indsatsen mod terrorisme. Formålet med centeret er at opnå et endnu tættere samarbejde mellem efterretningstjenesterne og andre myndigheder, således at Danmark kan imødegå de nye udfordringer på terrorområdet. Centerets hovedformål er systematisk at udarbejde analyser og trusselsvurderinger, således at myndighederne så tidligt som muligt bliver i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at imødegå trusler.

Yderligere styrkelse af terrorberedskabet

Som led i aftalerne om finanslovsaftalen for 2006 afsatte regeringen og Dansk Folkeparti en reserve på 150 mio. kr. til styrket indsats mod terror. I foråret 2006 blev 25 mio. kr. heraf udmøntet til forberedelse af indførelse af et landsdækkende beredskabskommunikationsnetværk. Regeringen og Dansk Folkeparti har ved en aftale af 11. oktober 2006 besluttet at styrke det danske samfunds beredskab mod terror med de resterende 125 mio. kr. Pengene skal blandt andet gå til informationsteknologi i Politiets Efterretningstjeneste, bedre overvågningsudstyr, styrkelse af ammunitionsrydningsberedskabet, styrkelse af sygehusenes terrorberedskab og kontrol med salg af ammoniumnitratgødning. Hertil kommer en bevilling på 10 mio. kr. fra forskningsreserven til øget forskning i blandt andet radikaliserings og rekruttering af terrorister.

Registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik

Justitsminister Lene Espersen udstedte i efteråret 2006 en [bekendtgørelse om udbydere af elektroniske kommunikationsnets og elektroniske kommunikationstjenesters registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik \(logningsbekendtgørelsen\)](#). Med bekendtgørelsen er der fastsat nærmere regler om teleudbyderes pligt til at registrere og opbevare oplysninger om teletrafik til brug for efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold. Reglerne, der er en del af udmøntningen af antiterrorpakken fra 2002, trådte i kraft den 15. september 2007.

Styrkelse af borgernes retssikkerhed

Konfliktløsning med parterne i centrum (Retsmægling)

Med henblik på, at domstolene på længere sigt skal kunne tilbyde andre muligheder for konfliktløsning end traditionel domstolsbehandling, iværksatte Justitsministeriet i samarbejde med Domstolsstyrelsen og Advokatrådet i marts 2003 et forsøg med retsmægling ved fire større byretter og en landsret. Formålet med forsøgsordningen var at undersøge mulighederne for via mægling og meditation at opnå en hurtig og effektiv konfliktløsning, som tager udgangspunkt i parternes ønsker og behov. En [evalueringsrapport om forsøgsordningen](#) blev offentliggjort i marts 2005. I november 2006 afleverede Retsplejerådet en [betænkning nr. 1481](#) om retsmægling, som indeholder et forslag til udformningen af en permanent, landsdækkende ordning med retsmægling.

Folketinget vedtog i februar måned 2008 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 17](#)) om at indføre en landsdækkende ordning med retsmægling.

Styrket retssikkerhed til borgere og virksomheder

Folketinget vedtog i foråret 2004 justitsminister Lene Espersens forslag til en lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter ([L 96](#)). Reglerne har medført en styrkelse af borgernes retssikkerhed, når offentlige myndigheder udfører kontrolbesøg og lignende, herunder bl.a. ved begrænsninger i kontrolmyndigheders brug af tvangsindgreb og oplysningspligter, hvis der opstår mistanke om strafbare forhold, og ved udtrykkelige regler om varsling af kontrolbesøg. I maj 2007 vedtog Folketinget et af justitsministeren fremsat ændringsforslag til loven ([L 200](#)), hvorved bl.a. anvendelsesområdet for loven udvides til også at omfatte tvangsindgreb af den karakter, der er omfattet af loven, hvis de foretages efter indhentet retskendelse.

Forenklet inkassoproses

Folketinget vedtog i foråret 2004 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 219](#)) om at indføre en forenklet inkassoproses for pengekrav indtil 50.000 kr. Den valgfrie ordning indebærer en enklere og hurtigere retslig inddrivelse af ubestridte pengekrav.

Folketinget vedtog i maj 2007 et forslag ([L 150](#)) til lov om ændring af retsplejeloven, lov om retsafgifter og konkursloven (visse ændringer af regler om forenklet inkassoproses, forbud mod mobiltelefoner m.v. i retslokaler og ophævelse af regler om rettergangs bøder). Loven indebærer, at reglerne om forenklet inkassoproses justeres. Endvidere gives retten med reglerne mulighed for at forbyde, at der medbringes mobiltelefoner mv. i lokaler, hvor der afholdes retsmøder. Forbuddet mod at transmittere billeder og lyd fra retsmøder udvides til også at omfatte transmission af tekst (f.eks. sms-beskeder). Herudover ophæves de tilbageværende regler i retsplejeloven om rettergangs bøder.

Nedsættelse af retsafgifterne i civile retssager

Folketinget vedtog i december 2004 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 110](#)) om at nedsætte og omlægge retsafgifterne i civile retssager. Med reglerne er der gennemført en nedsættelse af retsafgifterne i sager om mindre krav, et retsafgiftsloft i store sager og et særligt lavt maksimum i visse sager mod det offentlige. Reglerne har til formål at lette borgernes adgang til domstolene.

Sagsomkostninger, retshjælp og fri proces

Folketinget vedtog i foråret 2005 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 132](#)) vedrørende forbedring af retsplejelovens regler om tilkendelse af sagsomkostninger og om retshjælp og fri proces i civile sager. Reglerne har til formål at lette borgernes adgang til domstolene.

Revision af reglerne om gældssanering

Folketinget vedtog i foråret 2005 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 10](#)) om revision af reglerne om gældssanering. Loven præciserer og klargør bl.a. betingelserne for at opnå gældssanering og indeholder særligt lempelige regler om gældssanering for iværksættere. Reglerne medvirker bl.a. til en mere ensartet og forudsigelig praksis med hensyn til, hvornår man kan få gælds-

sanering.

Forbedring af voldtægtsorfres retsstilling

Folketinget vedtog i juni 2005 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 160](#)) om styrkelse af retsstillingen for den forurettede i voldtægtssager. Reglerne har medført, at der altid skal beskikkes en bistandsadvokat for den forurettede, medmindre den forurettede frabeder sig det. Desuden er bistandsadvokatens muligheder for at medvirke under efterforskningen og under sagens behandling ved domstolene blevet styrket.

Begrænsning af varetægtsfængsling i isolation

Folketinget vedtog i december 2006 justitsminister Lene Espersen lovforslag ([L 44](#)) vedrørende en ændring af reglerne om varetægtsfængsling i isolation med henblik på at nedsætte antallet og varigheden af isolationsfængslinger. Ændringerne bygger på forslagene i Strafferetsplejeudvalgets [betænkning nr. 1469/2006](#).

Gruppesøgsmål

Folketinget vedtog i februar 2007 lovforslag ([L 41](#)) om indførelse af regler om gruppesøgsmål i dansk ret. Gruppesøgsmål er en særlig procesform, hvor flere personers krav behandles samlet under én retssag, uden at de pågældende deltager som parter i retssagen. Personernes (gruppens) interesser varetages i stedet af en grupperepræsentant, som er part i sagen. Gruppesøgsmål er navnlig udformet med henblik på behandling af et større antal ensartede krav, f.eks. flere forbrugeres eller virksomheders ensartede krav mod en erhvervsdrivende. Reglerne bygger på forslagene i Retsplejerådets [betænkning nr. 1468/2005](#) og skal også ses i sammenhæng med regeringens globaliseringsstrategi. Reglerne trådte i kraft 1. januar 2008.

Udvalg om konfliktråd

Justitsministeren har i marts 2007 nedsat et [udvalg om konfliktråd](#). Der har været gennemført forsøgsordninger med konfliktråd i Danmark siden 1994. Den seneste forsøgsordning blev iværksat i 1998 i Glostrup, Roskilde og Ringsted politikredse. Det blev ved flerårsaftalen for politiet og anklagemyndigheden 2007-2010 besluttet at videreføre den gældende ordning med konfliktråd i Københavns Vestegns og Midt- og Vestsjællands politikredse. Udvalget om konfliktråd har til opgave at foretage en gennemgang af den eksisterende ordning med konfliktråd med henblik på at foreslå en ændret organisering som grundlag for en permanent og landsdækkende ordning.

Effektivisering af konkursbehandlingen m.v.

Folketinget vedtog i april 2007 justitsminister Lene Espersen lovforslag ([L 130](#)) om ændring af konkursloven (hurtigere behandling af konkursboer). Reglerne har til formål at skabe grundlag for en mere effektiv og hensigtsmæssig behandling af konkursboer. Lovforslaget bygger på [betænkning nr. 1484](#) afgivet i december 2006 af Konkursrådet som opfølgning af arbejdet i Globaliseringsrådet om en strategi for at få flere såkaldte vækst-iværksættere.

Forbedret retsstilling for ofre for forbrydelser

Folketinget vedtog i maj 2007 justitsminister Lene Espersens forslag ([L 128](#)) til

ændring af retsplejeloven (forbedring af retsstillingen for ofre for forbrydelser). Reglerne har til formål at indføre en forbedret retsstilling for ofre for forbrydelser før og under straffesagen mod gerningsmanden i det omfang, dette er hensigtsmæssigt ud fra hensynet til ofrene og straffesagens behandling.

Begrænsning i varighed af sigtelser og varetægtsfængslinger

Folketinget vedtog i juni måned 2008 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 78](#)) om begrænsning af langvarige sigtelser og varetægtsfængslinger. Formålet med de nye regler er at sikre en hurtigere behandling af straffesager. Der indføres bl.a. nye regler om, hvor længe en person kan sidde varetægtsfængslet, medmindre der foreligger særlige omstændigheder.

Bekæmpelse af ungdomskriminalitet

Handlingsplan mod volds- og ungdomskriminalitet

Justitsministeren og socialministeren fremlagde i foråret 2002 handlingsplanen "Stop volden" om bekæmpelse af volds- og ungdomskriminalitet. Handlingsplanen indeholder en række initiativer med henblik på at sikre mærkbare og målrettede reaktioner over for denne kriminalitet og et målrettet kriminalitetsforebyggende arbejde. Herudover omfatter handlingsplanen en række særlige initiativer rettet mod unges alkohol- og misbrugsrelaterede vold og hærværk.

Forstærket kamp mod narko

Folketinget vedtog i foråret 2004 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 175](#)) om en forstærket indsats mod narkomisbrug. Efter loven skal det som hovedregel medføre mindst bødestraf, når personer pågribes med ulovlige euforiserende stoffer, og derved ophørte den tidligere praksis med som regel at give advarsel i førstegangstilfælde. Desuden skærpedes straffen for at udbrede ulovlige euforiserende stoffer i festmiljøer.

Skærpede regler om besiddelse af knive og skydevåben

Folketinget vedtog i foråret 2004 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 97](#)) om skærpelse af våbenlovens regler om knive. Med lovændringen blev våbenlovens forbud mod at bære kniv på offentligt sted udvidet til også at omfatte små foldeknive, som kan fastlåses i udfoldet position. Endvidere blev forbuddet udvidet til også at gælde på uddannelsessteder og i ungdomsklubber mv., hvor unge typisk færdes. Desuden skærpedes straffen for ulovlig besiddelse af kniv.

Folketinget vedtog i juni måned 2008 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 171](#)) om skærpelse af straffen for at bære ulovlige skydevåben og knive på offentligt tilgængelige steder. Skærpelsen indebærer bl.a., at der indføres en bestemmelse i straffeloven om ulovlig besiddelse m.v. af skydevåben på offentligt tilgængelige steder med en strafferamme på 4 års fængsel. Skærpelsen medfører også, at straffen for besiddelse af ulovlige skydevåben på offentligt tilgængelige steder med tilhørende ammunition i førstegangstilfælde normalt vil være 6 måneders fængsel, og at der i førstegangstilfælde for ulovlig besiddelse af kniv på offentligt tilgængeligt sted som hovedregel skal udmåles en straf på 7 dages fængsel.

Straffeprocessuelle indgreb

Folketinget vedtog i foråret 2004 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L](#)

[133](#)) om indførelse af et klart hjemmelsgrundlag for politiets anvendelse af straffeprocessuelle tvangsindgreb over for børn under den kriminelle lavalder.

Forstærket indsats mod kriminelle netværk (bandekriminalitet)

Regeringen styrkede i juni 2005 [indsatsen over for kriminelle netværk og grupperinger](#). Der er tale om en tilpasning og udvidelse af rockerindsatsen til også at omfatte de kriminelle netværk og grupperinger, der begår alvorlig kriminalitet. Regeringen har samtidig intensiveret indsatsen mod utilpassede unge, der er på vej ind i en kriminel løbebane i form af forskellige forebyggende indsatser, hvor bl.a. de unges familier og netværk bliver inddraget for at få disse unge "på rette vej" igen.

Skærpelse af bødeniveauet ved besiddelse af euforiserede stoffer til eget forbrug

Folketinget vedtog i juni 2007 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 201 A](#)), som bl.a. indebærer, at bødestraffen ved ulovlig besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug bliver skærpet. Hermed understreges det, at ulovlig besiddelse af euforiserende stoffer har klare strafferetlige konsekvenser. Samtidig lægges der op til, at sådanne sager i videre omfang end i dag skal kunne afgøres med advarsel i tilfælde, hvor sociale forhold taler for at meddele en advarsel, og vedkommendes brug af euforiserende stoffer skyldes en stærk afhængighed af f.eks. heroin.

Kommission om ungdomskriminalitet

Regeringen har i efteråret 2007 nedsat en [Ungdomskommission](#), der skal komme med forslag til, hvordan indsatsen mod ungdomskriminalitet kan gøres så målrettet og virkningsfuld som mulig. Kommissionen vil afgive betænkning i 2009. Kommissionen vil dog allerede i september 2008 afrapportere om forældres juridiske ansvar for børns skadevoldende handlinger.

Børnenes tarv

Retshjælp i børnebortførelsessager

Folketinget vedtog i foråret 2003 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 198](#)) om indførelse af en retshjælpsordning for forældre til børn, som er bortført fra Danmark til udlandet. Med lovændringen blev der også skabt mulighed for, at den, som har forældremyndigheden over et barn under 15 år, kan få barnet slettet i andre personers pas, hvis barnet har eget pas. Endelig indførtes det, at børnebortførelse kan være umiddelbar skilsmissegrund.

Bekæmpelse af seksuel udnyttelse af børn

Folketinget vedtog i foråret 2003 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 117](#)) om bekæmpelse af børnepornografi, seksuel udnyttelse af børn og salg af børn, og om gennemførelse af straffesager om seksuelt misbrug af børn mv. Loven medførte bl.a., at Danmark kunne ratificere FN's tillægsprotokol om salg af børn, børneprostitution og børnepornografi og samtidig kunne deltage i vedtagelsen af en EU-rammeafgørelse om bekæmpelse af seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi. Med loven indførtes endvidere nye regler om afhøring af børn, der har været udsat for seksuelle overgreb.

Handlingsplan om bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn

Justitsministeren og socialministeren præsenterede i august 2003 regeringens [handlingsplan om bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn](#). Med handlingsplanen blev der iværksat en række initiativer, der alle har til formål at styrke bekæmpelsen af seksuelt misbrug af børn. Hensigten med handlingsplanen er endvidere at fastholde fokus og sikre en fortsat styrkelse af indsatsen mod seksuelt misbrug af børn. Det er fortsat regeringens opfattelse, at indsatsen mod seksuelt misbrug af børn skal have den største opmærksomhed. Det er en indsats, som må være breddespektret og omfatte mange aktører. Det er derfor også vigtigt, at indsatsen til stadighed følges og vurderes med henblik på at sikre, at den tilrettelægges bedst muligt, og at viden om forebyggelsen og håndteringen af disse sager indsamles, videreformidles og kommer i praktisk anvendelse.

Indberetning til arbejdsgiveren vedrørende seksuelle overgreb

Justitsministeriet udstedte i sommeren 2005 et [cirkulære](#) om politiets og anklagemyndighedens indberetning til arbejdsgiveren, hvis personer i den private sektor (også bi- og fritidsbeskæftigelse) med direkte kontakt til børn sigtes, tiltales eller dømmes for seksuelle overgreb mod børn. Vedrørende offentligt ansatte indberettes også andre sager.

Bekæmpelse af sexturisme

Folketinget vedtog i juni 2006 Lene Espersens lovforslag ([L 200](#)) om at udvide dansk straffemyndighed i forhold til seksuel udnyttelse af børn i udlandet. Loven har gjort det muligt at straffe danske statsborgere og herboende udlændinge, der i udlandet udnytter børn seksuelt, også selv om den pågældende handling ikke er strafbar i det land, hvor den er begået.

Bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn

Folketinget vedtog i juni måned 2008 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 165](#)) om at udvide mulighederne for såkaldt retshåndhævelsesarrest i bl.a. sager om seksuelt misbrug af børn under 15 år. Med lovforslaget udvides mulighederne for at varetægtsfængsle både før og efter dom i sådanne sager.

Skærpelse af straffen for seksuelt misbrug af børn

Folketinget vedtog i juni måned 2008 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 186](#)) om en særlig bestemmelse i straffeloven, hvorefter det skal være en skærpende omstændighed, at en person har skaffet sig samleje eller anden kønslig omgængelse med et barn under 15 år ved at udnytte sin fysiske eller psykiske overlegenhed. Straffen for et enkeltstående tilfælde forudsættes som udgangspunkt at ligge i niveauet ca. 2 år og 6 måneders fængsel, svarende til normalstraffen for såkaldt overfaldsvoldtægt begået mod en voksen.

En åben offentlig sektor

Nedsættelse af en offentlighedskommission

Justitsminister Lene Espersen har i 2002 nedsat en [offentlighedskommission](#), der skal fremkomme med forslag til en ny samlet offentlighedslov. Det overordnede sigte skal være at udbygge lovens grundlæggende princip om åbenhed og demokratisk kontrol med forvaltningen og i den forbindelse tilpasse loven til nutidens forhold. Kommissionen skal bl.a. overveje ændringer i relation

til den udvikling, der er sket vedrørende statslige selskaber, udlicitering, digitalisering samt nye og ændrede samarbejdsstrukturer i forvaltningen.

Offentlighed i retsplejen

Folketinget vedtog i foråret 2004 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 23](#)) om offentlighed i retsplejen. Med reglerne sikres en høj grad af åbenhed og indsigt for borgerne i domstolenes arbejde. Bl.a. har alle som udgangspunkt fået ret til aktindsigt i domme og kendelser.

Offentligt ansattes ytringsfrihed

Justitsminister Lene Espersen nedsatte i juni 2004 et udvalg om offentligt ansattes ytringsfrihed og meddelelser. Udvalget havde bl.a. til opgave at beskrive de gældende regler om offentligt ansattes ytringsfrihed og vurdere, om der var behov for en yderligere lovfæstelse af offentligt ansattes ret til at ytre sig. Udvalget afgav i marts 2006 en [betænkning](#), der viser, at der i praksis kan konstateres en vis usikkerhed blandt de offentligt ansatte og de offentlige arbejdsgivere om indholdet og rækkevidden af de gældende regler om offentligt ansattes ytringsfrihed. På baggrund af anbefalinger fra udvalget, udstedte Justitsministeriet i efteråret 2006 en [vejledning om offentligt ansattes ytringsfrihed](#) med henblik på at skabe klarhed om de overordnede regler og principper herfor.

Trafik

Synliggørelse af den automatiske hastighedskontrol

Siden den 6. januar 2003 har borgerne på politiets hjemmeside kunne se, hvilke vejstrækninger i landet der er udvalgt til automatisk hastighedskontrol. Det fremgår alene, hvor der kan blive tale om automatisk hastighedskontrol og ikke, hvornår kontrollen faktisk foretages. Det fremgår samtidig, hvorfor en given strækning er udvalgt. Målestrækninger med vejarbejde offentliggøres dog ikke. På de strækninger, der ikke er udvalgt til automatisk hastighedskontrol, vil der fortsat blive foretaget traditionel hastighedskontrol. Hjemmesiden indeholder oplysninger om ca. 1.500 strækninger, der er udvalgt til automatisk hastighedskontrol. Hvis der opstår behov for at foretage automatisk hastighedskontrol på nye strækninger, vil hjemmesiden blive opdateret, forinden den automatiske hastighedskontrol iværksættes.

130 km/t på motorvejene

Folketinget vedtog i foråret 2003 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 2](#)) om en forhøjelse af hastigheden på motorvejene. På baggrund af en aftale mellem regeringen og Dansk Folkeparti blev den generelle hastighedsgrænse på motorvej for personbiler og motorcykler fra den 30. april 2004 forhøjet til 130 km/t.

I forbindelse med, at farten blev hævet, blev der iværksat følgende færdsels-sikkerhedsmæssige initiativer:

- Forstærket politikontrol på motorvejene.
- Højere bøder for overtrædelse af hastighedsgrænsen. Der blev indført et såkaldt højhastighedstillæg, der øger bødeniveauet betragteligt, hvis den forhø-

jede hastighedsgrænse ikke overholdes.

- Lavere grænser for frakendelse af kørekortet ved kørsel på motorvej. Grænsen for betinget frakendelse af førerretten blev sænket til 160 km/t.
- Krav om tegngivning, når man skifter vognbane på motorvej.
- Obligatorisk anvendelse af havariblink ved uventet kødannelse m.v. på motorvej.
- Forlængelse af prøvetidsperioden for unge bilister fra to til tre år.
- Udarbejdelse af forslag til skærpede sanktioner over for spritkørsel.

Hård kurs over for trafiksyndere

Justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 98](#)) om indførelse af et klippekort-system mv. blev vedtaget i foråret 2004. Loven indebærer, at trafikanter, der gentagne gange begår grovere overtrædelser af færdselsloven og dermed ikke udviser den fornødne omtanke og ansvarlighed i trafikken, frakendes førerretten. Samtidig blev den generelle grænse for betinget frakendelse af førerretten ved hastighedsovertrædelser nedsat fra 70 til 60 pct., ligesom bødeniveauet generelt blev forhøjet ved grovere hastighedsovertrædelser på andre veje end motorveje.

Skærpelse af straffen for spirituskørsel

Folketinget vedtog i maj 2005 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 7](#)) om en forenkling og markant skærpelse af sanktionerne for spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden. Med loven blev også adgangen til at konfiskere spritbilisters bil ved gentagne tilfælde af spirituskørsel udvidet.

Skærpelse af sanktionerne for overtrædelse af køre- og hviletidsreglerne

Folketinget vedtog i juni 2005 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 153](#)) om skærpelse af sanktionerne for overtrædelse af køre- og hviletidsreglerne m.v. Reglerne indebærer, at førerretten frakendes ved grovere eller gentagne overtrædelser af køre- og hviletidsreglerne, ligesom bøderne blev forhøjet væsentligt.

Forskning om spirituskørsel

For yderligere at kunne målrette politiets kontroller af alkoholpåvirkede bilister i trafikken og de kampagner, som Rådet for Større Færdselssikkerhed gennemfører, anmodede justitsminister Lene Espersen i starten af 2006 Danmarks TransportForskning om at gennemføre et forskningsprojekt om spiritusbilisme i Danmark. Hovedkonklusionen i den [rapport](#), som justitsministeren modtog i marts 2007, er, at den karakteristiske spiritusbilist er en mand, der er enlig og typisk har folkeskolens grunduddannelse eller en håndværksmæssig uddannelse.

Skærpede regler om sikkerhedsseler og sikkerhedsudstyr til børn i biler

Folketinget vedtog i foråret 2006 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L](#)

[85](#)) om at skærpe kravene om anvendelse af sikkerhedsseler og sikkerhedsudstyr til børn i biler. Efter reglerne må der som udgangspunkt ikke befordres flere passagerer, end der er seler til, og børn under 135 cm skal som hovedregel anvende godkendt sikkerhedsudstyr, der er tilpasset barnets højde og vægt. Føreren får klip i kørekortet, hvis børnene i bilen ikke er korrekt fastspændt.

Krav om førstehjælp ved førstegangserhvervelse af førerretten og skærpede krav ved fornyelse af ældres kørekort

Justitsminister Lene Espersen udstedte i foråret 2006 en [bekendtgørelse](#) med regler om, at der ved førstegangserhvervelse af førerret kun kan udstedes kørekort til ansøgere, der har gennemført et færdselsrelateret førstehjælpskursus. Herudover indeholder bekendtgørelsen regler om ældres fornyelse af kørekort. Lægens undersøgelse af ansøgerens kognitive funktioner er bl.a. blevet gjort obligatorisk i forbindelse med kørekortfornyelse ved det fyldte 70. år.

Offentliggørelse af køreskolers dumpeprocenter

Justitsminister Lene Espersen besluttede i december 2006, at der skal iværksættes en ordning med offentliggørelse af køreskolernes dumpeprocenter for både teoriprøver og praktiske prøver. Ordningen skal alene omfatte dumpeprocenter for de enkelte køreskoler og således ikke for de enkelte kørelærere. Justitsministeren har i den forbindelse anmodet Rigspolitichefen om at udvikle det nødvendige system herfor. Ordningen forventes etableret i løbet af 2007.

Skærpede regler for bilisters misbrug af euforiserende stoffer m.v.

Folketinget vedtog i juni 2007 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 180](#)) om ændring af færdselsloven (Alkoholkoncentration i udåndingsluft, nulgrænse for euforiserende stoffer m.v.). Reglerne indebærer, at det bliver muligt at anvende målinger af alkoholkoncentrationen i udåndingsluft som bevis i sager om spirituskørsel, og at det bliver strafbart at føre køretøj for personer, hvis blod indeholder bevidsthedspåvirkende stoffer, som er klassificeret som farlige for færdselssikkerheden. Herudover indebærer reglerne, at sanktionerne for kørsel under påvirkning af andet end alkohol skærpes, at politiet kan anvende spyt- og svedprøver samt øjenbesigtigelse med henblik på at konstatere mistanke om påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer i forbindelse med kørsel, og at visse færdselssager undtages fra kravet om medvirken af domsmænd.

Skærpede sanktioner for flugtbilister

Folketinget vedtog i juni måned 2008 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 164](#)) om skærpede sanktioner for flugtbilister. Med de nye regler sker der en generel skærpelse af straffene på området, bl.a. således at en trafikant, der flygter fra et færdselsuheld, som viser sig at have haft ikke ubetydelig personskade til følge, som udgangspunkt idømmes en frihedsstraf. Samtidig skabes der hjemmel til at frakende førerretten alene som følge af flugtbilisme.

Øget adgang til konfiskation af ulovlige knallerter

Folketinget vedtog i juni måned 2008 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 96](#)) om adgang til øget konfiskation af knallerter, som er blevet konstruktivt ændret med henblik på at øge den tilladte maksimale hastighed, eller som (uanset årsagen hertil) kan køre væsentligt hurtigere end tilladt. Lovforslaget medfører samtidig en forenkling og effektivisering af politiets kontrol på områ-

det.

Bedre dyrevelfærd

Handlingsplan for bedre dyrevelfærd

Justitsminister Lene Espersen fremlagde i april 2002 [handlingsplanen "Dyrs velfærd – vores ansvar"](#). Regeringen har med handlingsplanen iværksat en bred vifte af initiativer, som skal sikre, at der sker forbedringer på dyrevelfærdsområdet. Initiativerne vedrører både prioriteringer i det internationale samarbejde, gennemførelse her i landet af regler og anbefalinger fra EU og Europarådet samt en række initiativer med henblik på yderligere forbedringer af dyrevelfærden i Danmark.

Strafskærpelser i dyreværnsager

Folketinget vedtog i foråret 2003 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 154](#)), der bl.a. tilsigtede en betydelig skærpelse af bødeniveauet i sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen. Det skal bl.a. anses som en skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med erhvervsudøvelse.

I juli 2004 udstedte justitsminister Lene Espersen endvidere en [manual til politikredsene om politiets behandling af sager om dyremishandling](#) med henblik på en styrkelse af politiets behandling af disse sager. Herudover er der iværksat forskellige andre initiativer til forbedring af samarbejdet mellem de relevante myndigheder på området.

Bedre velfærd for svin

Folketinget vedtog i foråret 2003 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 116](#)) om bedre velfærd for svin, herunder om skærpede krav til minimumsarealet for drægtige søer og krav om permanent adgang til beskæftigelses- og rodemateriale. I foråret 2003 trådte desuden to nye bekendtgørelser om henholdsvis beskyttelse af svin og halekupering og kastration af dyr i kraft. De indeholder også bestemmelser, der skal sikre bedre velfærd for svin.

Skærpet indsats over for farlige hunde

Folketinget vedtog i foråret 2003 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 164](#)) om en ændring af hundeloven. Med lovændringen blev indsatsen over for farlige hunde skærpet. Reglerne har forbedret politiets muligheder for at gribe ind over for farlige hunde, herunder hunde, som har vist tegn på at kunne være farlige, men som endnu ikke konkret har forvoldt skade. Politiet kan under nærmere betingelser bl.a. træffe afgørelse om at lade en hund aflive, allerede inden den forvolder skade, såfremt den pågældende hund har sådanne egenskaber, at den kan være farlig for sine omgivelser.

Bedre forhold for forsøgsdyr

Justitsminister Lene Espersen udstedte i juli 2003 skærpede regler for forsøgsdyr med henblik på at forbedre forholdene for forsøgsdyr, særligt i relation til pasning og opstaldning. Herudover har regeringen skabt større åbenhed om brugen af forsøgsdyr via oplysninger på internettet. I sommeren 2006 oprettede regeringen endvidere efter anbefaling fra Rådet for Dyreforsøg, Det Dyreetiske Råd og Teknologirådet et forum for alternative metoder til dyreforsøg. Dette forum, der kaldes Dacopa (Danish Consensus Platform for 3R Alternati-

ves to Animal Experimentation), skal arbejde for udviklingen af nye metoder, der kan begrænse brugen af forsøgsdyr. Dacopa skal desuden sikre, at dyr, der indgår i forsøg, bliver udsat for mindst mulig belastning.

Skærpede administrative regler på dyrevelfærdsområdet

Justitsminister Lene Espersen udstedte i vinteren 2003 tre nye bekendtgørelser på dyrevelfærdsområdet. Bekendtgørelserne vedrører dels et forbud mod privat hold af visse eksotiske kæle- og hobbydyr, som enten er farlige eller særligt vanskelige at passe på en dyreværnsmæssigt forsvarlig måde, dels en øget kontrol med dyrehandlers virksomhed, dels en ændring af reglerne om hold af vilde dyr i zoologiske haver.

Lov om kloning og genmodificering af dyr

Folketinget vedtog i juni 2005 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 8](#)) om en nærmere lovmæssig regulering af kloning og genmodificering af dyr. Efter disse regler må kloning og genmodificering kun foretages efter konkret tilladelse fra Dyreforsøgstilsynet.

Skærpede regler for transport af dyr

I sommeren 2005 indførte justitsminister Lene Espersen skærpede regler for transport af dyr. Med reglerne blev der bl.a. indført krav til den indvendige højde ved transport af svin, herunder krav om, at der ved transport af svin i mere end otte timer skal kunne etableres en indvendig inspektionshøjde på 140 cm på hver etage. I sommeren 2005 indførtes endvidere en skærpet vurdering af dyrs transportegnethed. Herudover indførte justitsministeren i sommeren 2006 skærpede arealkravene til dyr under transport, herunder svin.

Bedre forhold for malkekvæg

Justitsminister Lene Espersen har i januar 2007 nedsat en [arbejdsgruppe om hold af malkekvæg](#) i overensstemmelse med en anbefaling i Det Dyreetiske Råds udtalelse om malkekvæg. Arbejdsgruppen skal undersøge og vurdere behovet for at fastsætte nærmere regler for hold af malkekvæg, herunder hold af ungkvæg.

Bedre velfærd for heste

Folketinget vedtog i juni 2007 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 202](#)) om hold af heste. Formålet med lovforslaget er at gennemføre en samlet regulering af forskellige forhold, som har særlig betydning for hestes velfærd. Denne regulering indeholder således en række mindstekrav til hold af heste og udgør et supplement til den øvrige dyrevelfærdslovgivning.

Klippekortordning for dyretransporter

Folketinget vedtog i juni 2007 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 215](#)) om ændring af dyreværnsloven, dog med de af oppositionen stillede ændringsforslag vedrørende bl.a. en skærpelse i forhold til antallet af klip, som skal medføre frakendelse af retten til at transportere dyr. Reglerne indebærer en udvidelse af adgangen til at frakende retten til at beskæftige sig med erhvervsmæssig transport af dyr. Der indføres således bl.a. en klippekortordning for dyretransporter, hvorefter tre overtrædelser af en række bestemmelser i

reglerne om transport af dyr medfører en betinget frakendelse af retten til at transportere dyr, og én yderligere overtrædelse medfører en ubetinget frakendelse af retten til at transportere dyr.

Lettere at være borger i Danmark

Ændring af forsikringsaftaleloven

Folketinget vedtog i foråret 2003 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 169](#)) om ændring af forsikringsaftaleloven med henblik på at forbedre retsstillingen for forsikringstageren mfl. på områder, hvor erfaringerne med loven havde vist, at der var behov for justeringer. Der blev med lovændringen bl.a. indført en ny lempelsesregel om tilfælde, hvor forsikringstageren ved forsikringens tegning har afgivet urigtige oplysninger, og en pligt for forsikringsselskabet til at begrunde afslag på at tegne en forsikring og opsigelse af en forsikring. Reglerne om præmiebetaling blev revideret, og der blev indført en ny "genoplivningsregel", der i særlige tilfælde giver mulighed for at "genoplive" en forsikring, der er opsagt på grund af manglende præmiebetaling. I forbindelse med behandlingen af lovforslaget blev der indsat en regel i lov om finansiel virksomhed, som pålægger forsikringsselskaber, der udbyder forbrugerforsikringer, at tilbyde forbrugerne, at forsikringen kan tegnes med en kort opsigelsesfrist på 30 dage.

Revision af forbrugerftaleloven

Folketinget vedtog i foråret 2004 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 220](#)) om en moderniseret forbrugerftalelov. Med lovændringen blev der bl.a. indført nye regler om fortrydelsesret og oplysningspligt ved fjernsalg – f.eks. via internettet – af finansielle tjenesteydelser.

Kommunalreformen på Justitsministeriets område

Folketinget vedtog i sommeren 2005 det som led i kommunalreformen fremsatte lovforslag ([L 29](#)) om, at alle ansøgninger om kørekort og pas nu skal indleveres til kommunen, og at kommunen skal forestå den ekspeditions-mæssige del af sagsbehandlingen, mens mere komplicerede sager fortsat skal behandles af politiet. Reglerne bidrager til at samle den direkte borgerbetjening ét sted.

Lovtidende i elektronisk form

Folketinget vedtog i marts 2006 det af justitsminister Lene Espersen fremsatte lovforslag ([L 106](#)) om at indføre et Lovtidende i elektronisk form. Med loven skabes der mulighed for, at love, bekendtgørelser og traktater, som i dag offentliggøres i Lovtidende i trykt form, fremover offentliggøres elektronisk via internettet. Det vil betyde, at borgerne fra deres hjem, arbejdsplads eller et folkebibliotek hurtigt og effektivt via internettet vil kunne få oplysning om de retsfor skrifter, som offentliggøres i Lovtidende.

Justitsministeren har fra januar 2008 indført Lovtidende i elektronisk form. Efter 137 års trykte udgivelser findes Lovtidende nu på lovtidende.dk, således at alle via Internettet kan holde sig orienteret om ny lovgivning omfattet af lovtidendelovens kundgørelsesordning.

Digital tinglysning

Folketinget vedtog i juni 2006 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 199](#))

om digital tinglysning. Loven vil gøre det muligt for borgere og virksomheder at anmelde rettigheder til tinglysning via digital kommunikation. Digitaliseringen af tinglysningsdokumenterne vil endvidere i de fleste tilfælde gøre det muligt at få tinglyst med det samme. Det nye system, der forventes at kunne starte i 2008, vil således medføre lettere og hurtigere tinglysningsekspeditioner til gavn for både virksomheder og borgere.

Grønland

Samlet reform af det grønlandske retsvæsen

Folketinget vedtog i april måned 2008 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 34](#), [L 35](#), [L 36](#) og [L 37](#)) om en grundlæggende modernisering af det grønlandske retsvæsen. De nye regler vil bl.a. styrke uddannelsen af kredsdommere og forsvarere, og der vil blive oprettet en ny juridisk domstol i 1. instans i Grønland. Politiet og kriminalforsorgen styrkes, og der skal bygges lukkede anstalts- og forvaringspladser i Nuuk. Alle grønlandske dømte vil i videst muligt omfang komme til at afsone i Grønland.

Modernisering af Færdselsloven for Grønland

Folketinget vedtog i juni måned 2008 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 95](#)) om en ajourføring af Færdselsloven for Grønland, som i dag i vidt omfang svarer til de regler, der var gældende i Danmark i 1991. De nye regler vil gøre færdselsloven for Grønland mere tidssvarende under hensyn til forholdene i det moderne grønlandske samfund.

Øvrige tiltag

Udlevering af lovovertrædere

Folketinget vedtog i foråret 2003 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 168](#)), der havde til formål at gennemføre EU's rammeafgørelse om den europæiske arrestordre. Lovændringen har medført en væsentlig udvidelse af EU-landenes gensidige forpligtelse til at udlevere lovovertrædere og har smidiggjort og effektiviseret udleveringsprocedurerne mellem medlemslandene.

Godtgørelse til efterladte ved dødsfald

Folketinget vedtog i vinteren 2003 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 4](#)) om godtgørelse til efterladte ved dødsfald. Reglen i erstatningsansvarsloven giver mulighed for at tilkende nære pårørende – som udgangspunkt afdødes ægtefælle/samlever og mindreårige børn samt forældre til mindreårige børn – en særlig godtgørelse på normalt op til 100.000 kr. for lidelse eller krænkelse ved dødsfald, der er forvoldt forsætligt eller groft uagtsomt. Reglen er navnlig tænkt anvendt ved forsætligt drab, men vil også kunne anvendes f.eks. ved grov vold med døden til følge og ved trafikdrab forvoldt ved hasarderet og hensynsløs kørsel.

Indgreb mod våbentransport mv.

Folketinget vedtog i foråret 2004 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 158](#)) om transport af våben på danske skibe mellem tredjelande. Med reglerne blev der bl.a. indført et forbud mod våbentransport til alle lande, som er omfattet af en FN-, EU- eller OSCE-våbenembargo. Folketinget vedtog endvidere i foråret 2005 ([L 133](#)) om våbenformidling m.v. Herudover vedtog Folketinget i foråret 2006 det af justitsminister Lene Espersen fremsatte lovforslag ([L 130](#)),

hvormed det sikres, at Danmark opfylder de forpligtelser i FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben mv., som hører under Justitsministeriets område. Samtidig indebar lovændringen en generel modernisering og opdatering af bestemmelserne i våbenloven og straffeloven om masseødelæggelsesvåben. Endelig ændredes reglerne i krigsmaterielloven for udenlandske investeringer i krigsmaterielproducerende virksomheder i Danmark.

Tidssvarende voldgiftslov

Folketinget vedtog i juni 2005 regeringens forslag ([L 127](#)) til en ny og tidssvarende lov om voldgiftsbehandling af tvister. Loven er udformet i overensstemmelse med internationale modelregler på området og skal medvirke til, at Danmark bliver et mere attraktivt forum for international voldgift til gavn for danske erhvervsvirksomheder.

Regler om virksomhedspant

Folketinget vedtog i juni 2005 lovforslag ([L 162](#)) om virksomhedspant. Reglerne har givet erhvervsvirksomhederne mere fleksible muligheder for at belåne deres erhvervsaktiver mod pant i aktiverne og har medført administrative lettelser for virksomhederne.

Ny lov om juridisk rådgivning

Folketinget vedtog i foråret 2006 justitsminister Lene Espersens forslag ([L 65](#)) om en ny lov om juridisk rådgivning. Loven afløste den såkaldte vinkelskriverlov og ophævede det generelle forbud mod, at andre end navnlig advokater kan reklamere med, at de driver virksomhed med juridisk rådgivning. Dermed øges konkurrencen på markedet for juridisk rådgivning. Loven, der gælder rådgivning ydet til forbrugere, indeholder endvidere en række bestemmelser om god skik for juridiske rådgivere. Forbrugerombudsmanden skal føre tilsyn med overholdelse af loven, og overtrædelse af reglerne om god skik for juridisk rådgivning kan straffes.

Dommeres bibeskæftigelse

Folketinget vedtog i juni 2006 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 129](#)) om dommeres adgang til indtægtsgivende bibeskæftigelse. Med reglerne sikres det, at omfanget af bibeskæftigelse for den enkelte dommer holdes på et rimeligt niveau, og det sikres, at udpegningen af dommere til de forskellige former for bibeskæftigelse sker på en måde, der ikke rejser spørgsmål om dommeres habilitet i hovedstillingen. Med ordningen er der bl.a. indført et loft for dommeres indtægter ved bibeskæftigelse, og der er oprettet et uafhængigt Bibeskæftigelsesnævn, der skal stå for en generel administration af dommeres bibeskæftigelse.

Behandling af erstatningskrav efter færdselsuheld m.v.

Folketinget vedtog i december 2006 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 25](#)) om behandling af erstatningskrav efter færdselsuheld mv. Med loven gennemføres det femte motorkøretøjsforsikringsdirektiv i dansk ret. Reglerne indebærer bl.a., at man som forsikringstager vil kunne få en skadesattest fra sit forsikringsselskab, så man kan dokumentere sit skadesforløb gennem de seneste fem år, og at man som skadelidt også vil kunne få erstattet tingsskade, når der udbetales erstatning for personskade, der er forvoldt af ukendte

motorkøretøjer.

Nordisk arrestordre

Folketinget vedtog i april 2007 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 72](#)), der skaber grundlag for ratifikation af en konvention mellem de nordiske lande om overgivelse af personer for strafbare forhold (Nordisk arrestordre), som blev undertegnet i 2005. Med reglerne ophæves samtidig den særlige nordiske udleveringslov og udleveringsloven ændres således, at reglerne om udlevering for strafbare forhold samles i én lov.

Ny arvelov

Folketinget vedtog i juni 2007 justitsminister Lene Espersens forslag til en ny arvelov ([L 100](#)), der bl.a. indebærer en udvidelse af testationsadgangen og en styrkelse af den længstlevende ægtefælles arveretlige stilling. Lovforslaget bygger i vidt omfang på forslagene i [betænkning nr. 1473/2006](#) fra Arvelovsudvalget.

Revision af regler om advokaters virksomhed

Folketinget vedtog i juni 2007 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 163](#)) om ændring af retsplejelovens regler om advokater. Loven vedrører bl.a. advokaters møderetsmonopol i civile sager, medlemskab af Advokatsamfundet, behandlingen af klager over advokater, ejerskabsforholdene i advokatvirksomheder og advokaters grund- og efteruddannelse.

Forkortelse af forældelsesfristerne

Folketinget vedtog i juni 2007 justitsminister Lene Espersens forslag til ny forældelseslov ([L 165](#)). Loven indeholder nye regler om forældelse af fordringer til afløsning af reglerne i den såkaldte 1908-lov og Danske Lov 5-14-4. De generelle forældelsesfrister på 5 og 20 år forkortes generelt, med enkelte længere frister for visse særlige typer af fordringer. Forslaget bygger i vidt omfang på [betænkning nr. 1460/2005](#) fra Justitsministeriets Forældelsesudvalg.

Folketinget vedtog ligeledes i juni 2007 ministerens lovforslag ([L 166](#)) om ændringer af en række forældelsesregler i særlovgivningen som følge af lovforslaget til en ny generel forældelseslov. Endvidere indebærer loven visse ændringer af købelovens reklamationsregler, herunder en ophævelse af den særlige reklamationsfrist ved køb af byggematerialer.

Objektivt erstatningsansvar og lovpligtig ansvarsforsikring for løsgående heste

Folketinget vedtog i april måned 2008 justitsminister Lene Espersens lovforslag ([L 59](#)) om at pålægge hesteejere et objektivt erstatningsansvar for skader forvoldt af løsgående heste. Loven indfører en pligt for ejeren af en hest til at tegne en ansvarsforsikring, således at der vil være forsikringsdækning af de erstatningskrav, der følger af det objektive ansvar.

